

2. Kiinteistövirasto

Kiinteistövirasto toimi kiinteistölautakunnan alaisena. Viraston päällikkönä oli varat. Pentti Lehto.

Kiinteistövirasto jakautui kanslia-, tontti-, maatalous-, metsä-, kaupunkimittaus- ja talo-osastoon. Erillisinä toimistoina olivat geoteknillinen toimisto ja asuntotuotanto-toimisto.

Viraston diaariin v. 1968 merkittyjen asioiden luku oli 3 867. Näistä oli virastopäällikön asioita 297, kansliaosaston 808, tonttiosaston 1 976, maatalousosaston 35, metsäosaston 30, kaupunkimittausosaston 287 ja talo-osaston 434. Kiinteistöviraston lähettämien kirjeiden lukumäärä oli 1 247. Virastopäällikön päätöshuettelon pykäläluku oli 243 ja kansliaosaston osastopäällikön päätöshuettelon pykäläluku 149.

Viranhaltijat. Avoinna olleisiin virkoihin valittiin kertomusvuonna eri osastoihin seuraavat henkilöt:

kansliaosastoon: 12. pl:n vakinaistettuun arkistojärjestäjän virkaan Hilikka Virtanen 1.1. lukien, 11. pl:n apulaiskirjaajan virkaan Liisa Allén 1.6., 10. ja 8. pl:n toimistoapulaisen virkoihin Anja Lehto 1.9. ja Liisa Haikarainen 1.2. lukien sekä 28. pl:n asiamiehen virkaan Jorma Waismaa 1.1.1969 alkaen;

tonttiosastoon: 30. pl:n apulaispäällikön virkaan Kurt Schreiber 1.5. lukien, 29. pl:n insinöörin virkaan Martti Koivumäki 15.6., 17. pl:n puutarhakonsulentin virkaan Hilikka Aalto 1.6. lukien, 8. pl:n toimistoapulaisen virkaan Annikki Hiltunen 1.4. lukien sekä

28. pl:n asuntotuotantoasiamiehen virkaan Kari Koskimaa 1.1.1969 alkaen; 28. ja 26. pl:n insinöörin virkoja hoitivat työsopimussuhteisina Jorma Turpela ja Erkki Pajunen, vastaavasti 1.8. ja 16.10.1968 lukien;

kaupunkimittausosastoon: 31. pl:n apulaiskaupungingeodeetin virkaan Lauri Lius 1.1. lukien, kahteen 30. pl:n piiri-insinöörin virkaan Eirik Krogerus ja Tauno Talvio, molemmat 1.6. lukien, 17. pl:n kartoittajan virkaan 1.10. lukien sekä 18. pl:n kartoittajan virkaan 1.12. lukien Liisa Aalto;

metsäosastoon: 19. pl:n vakinaistettuun metsäteknikon virkaan Eero Huima 1.3. lukien sekä kahteen 16. pl:n metsätyönjohtajan virkaan Reijo Poteri 12.2. ja Tauno Immonen 1.9. lukien;

talo-osastoon: 14. pl:n toimistonhoitajaksi Tapio Sademies 9.1. lukien, 13. pl:n kirjanpitäjäksi Tarja Moberg 9.8., 13. pl:n toimen-tajaksi Tuulikki Valvio 21.4., 10. pl:n apulaiskirjanpitäjäksi Elvi Kukkonen 1.4., 10. pl:n vakinaistettuun toimistoapulaisen virkaan Riitta Nieminen sekä 7. pl:n vakinaistettuun toimistoapulaisen virkaan Marja-Leena Hahl, molemmat 1.1. lukien sekä 7. pl:n toimistoapulaisen virkaan Kaija Piispanen 8.10. lukien vuoden koeajaksi.

Kiinteistöviraston eri osastoista erosivat tai siirtyivät eläkkeelle seuraavat viranhaltijat:

kansliaosastosta: asiamies Antti Kuto 31.10. ja kirjanpit. Ines Saraskoski 30.11.;

tonttiosastosta: apul.pääll. Esko Lehtonen

30.4., toim.apul. Tuovi Ohtonen 31.1. sekä puutarhakonsulentti Eeva Hakanpää 1.6.; metsäosastosta: metsätyönjoht. Reijo Poteri 14.5. ja apul.metsänvartija Tapio Pirilä 31.10.;

kaupunkimittausosastosta piirtäjä Ines Pitkänen 29.12.;

talo-osastosta: kirjanpit. Maire Länsivaara 8.8., apul.kirjanpit. Pirkko Viinikainen 7.2. sekä toim.apul. Marja-Leena Hahl 15.9.

Omakotiarkkit. Oiva Nummiala kuoli 15.2., kartoittaja Onni Pensas 15.6. ja kartoittaja Jaakko Antikainen 12.10.

Huoneistot. Kiinteistöviraston eri osastot toimivat kertomusvuonna samoissa paikoissa kuin edellisenäkin vuonna.

Kansliaosasto

Osaston tehtävät olivat kertomusvuonna samat kuin aikaisemminkin.

Osastossa käsiteltiin kertomusvuoden aikana (suluissa edellisen vuoden luvut) 120 (109) kauppa- ja vaihtokirjaa, 121 (196) määnuokrasopimusta ja 286 (292) niihin tehtyä muutosta, 21 (17) huoneenvuokrasopimusta, 17 (29) lainasopimusta, 116 (113) muuta sopimusta, 92 (73) vuokraoikeuden siirtoa sekä 448 (407) lainhuudatus- ja kiinnitysasiasiaa. Toimeksiantoja, jotka eivät johtaneet sopimukseen oli 165 (148). Asiakkaille annettiin 449 (374) hallinto-oikeustodistusta ja 152 (135) vuokrasopimusjäljennöstä. Rakennuslain mukaisia korvauksia suoritettiin 222 (229) tapauksessa.

Vuoden aikana lähetettiin 603 (646) kirjettä.

Kiinteistöluettelon suorittamista kiinteässä käyttöomaisuudessa tapahtuneista kirjanpidollisista ja kartastollisista muutoksista mainittakoon seuraavat: ostoja kaupungin alueella 59 ja ulkokuntien alueella 10, vaihtoja kaupungin alueella 11 ja myyntejä 24. Kaupungin omistama maa-alue lisääntyi täten 156.5 ha kaupunkialueella ja 296.7 ha

ulkokuntien alueella sekä vesialue 15 ha kaupungin alueella. Maa-alueen vähennys oli 3.7 ha kaupunkialueella. Tonttien vuokrauksia merkittiin 80, vuokra-ajan pidennyksiä 22, vuokraoikeuden siirtoja 71, vuokrauksien peruutuksia 32, varauksia 24 sekä ryhmäsiirtoja 221. Rakennuslain mukaisia korvauksia oli 23 ja yleisen alueen mittauksia 125.

Rakennuksia siirtyi vuoden aikana kaupungin omistukseen joko ostojen, vaihtojen tai muun luovutuksen yhteydessä 72. Kirjanpidosta poistettiin 86 purettua rakennusta. Rakennusviraston talorakennusosaston ilmoittamat rakennuskustannukset kertomusvuodelta olivat 61.1 mmk ja katurakennusosaston vastaavasti 13.2 mmk. Lisäksi kirjattiin kunkin hallintokunnan omaan käyttöön uskotut ja ilmoitetut perusparannusluonteiset rakennuskustannukset.

Kantaomaisuuden tilinpäätöstä varten ilmoitettiin rahatoimistolle muutoksista sekä laskettiin v:n 1969 talousarviota varten eri hallintokuntien kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot. Erilaisia tilastoja ja yhteenvedoja laadittiin kaupunginhallitukselle, kiinteistölautakunnalle, tilastotoimistolle ym. Diaariin merkittiin 873 kirjelmää.

Reikäkorttien ja magneettinauhojen hyväksikäytön suunnittelua kiinteistöluettelon pidossa jatkettiin yhteistoiminnassa kaupunginhallituksen järjestelytoimiston kanssa. Suunnitteilla olevan kiinteistörekisterin perustaminen jouduttanee näitä suunnitelmia.

Tonttiosasto

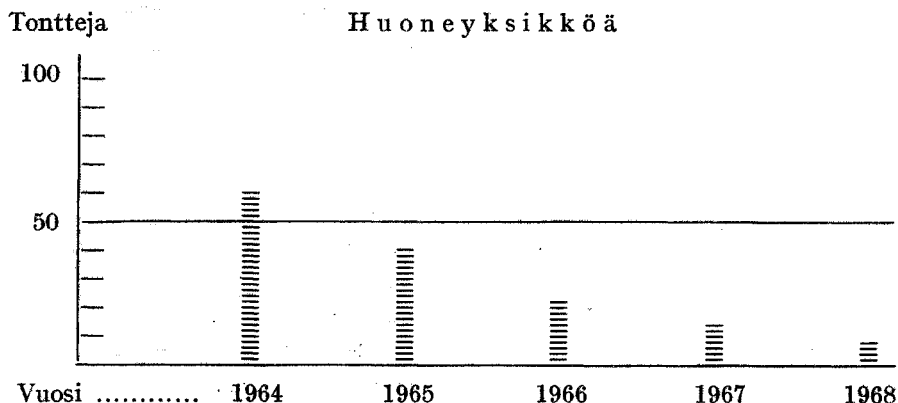
Tonttien luovutus. Kaupungin omistaman luovutuskelpoisen tonttimaan väheneminen kuvastui luovutettujen asuntotonttien määrässä. Kertomusvuonna annettiin vuokralle neljä asuntotonttia. Rakennusoikeudeltaan tontit olivat vajaa 2 000 huoneyksikköä. Tontit sijaitsevat kaikki Laajasalossa ja ne luovutettiin kaupungin omaan asuntotuotantoon. Lisäksi esitettiin myytäväksi kaksi

2. Kiinteistövirasto

tonttia, jotka vastasivat n. 140 huoneyksikköä.

Oheisesta taulukosta ilmenevät viime vuo-

sina asuntotarkoitukseen vuokralle annettujen tonttien lukumäärät ja rakennusoikeudet.

Muita tontteja ja alueita esitettiin luovutettavaksi seuraavasti (suluissa edellisen vuoden luvut):

Teollisuus- ja pienteollisuustontit	47	(66)
Liiketontit	2	(1)
Huolto- ja jakeluasematontit	—	(2)
Autopaikkatontit tai -alueet	19	(8)
Koulutontit	—	(2)
Opiskelija-asuntolatontit	3	(—)
Vanhainkotitontit	3	(1)

Vielä luovutettiin tontteja ja alueita eri tarkoituksiin, kuten pienoishölkentiksi, veneiden esittelyyn ja myyntiin yht. 51. Mahdollisia myöhempiä luovutuksia varten esiteltiin varattavaksi 45 (42) tonttia tai aluetta. Lisäksi myytiin 21 määräalaa (tontin osaa).

Alueiden ja rakennusten ostaminen. Kaupungille esitettiin hankittavaksi 52 (46) tilaa tai tonttia ja 27 (50) määräalaa. Hylättyjen myyntitarjousten lukumäärä oli 26 (43). Vuokrasuhteen purkamisen yhteydessä tehtiin esitys 18 (20) vuokra-alueella sijaitsevan rakennuksen ostamisesta kaupungille. Esitettiin suoritettavaksi 13 (11) aluevaihtoa. Kaupungille vuokrattiin yksi alue.

Muita asioita. Vuokraoikeuksia ehdotettiin jatkettavaksi 40 (39) ja irtisanottavaksi 31 (51) tontin ja alueen osalta. Luvan myöntämisiä esiteltiin 282 (193), joista suurin osa koski kaupungin maan käyttämistä erilaisten yleisötilaisuuksien, kuten kilpailujen, näyttelyjen jne. järjestämiseen.

Kertomusvuonnakin oli rahamarkkinoiden kireys havaittavissa pienteollisuustonttien vuokrausten yhteydessä. Monet vuokraajat joutuivat toistaiseksi luopumaan rakentamisesta. Luopumisista johtuen n. 50 luovutuskelpoista tonttia jäi vuokraamatta. Varsinaista tonttireserviä ei kuitenkaan syntynyt, sillä Uudenpellon, Mäkelän ja Vallilan metsän lopetettavilla varastoalueilla oli edelleen satakunta pienyrittäjää, joille olisi osoitettava uudet tontit. Tonttien kysyntä oli muutenkin vilkasta.

Kolmivuotiskatselmuksissa tarkastettiin n. 600 katselmuskohdetta. Lisäksi valvottiin rakennus- ja aitaamisvelvollisuuden täyttämistä sekä osakkaiden asumista huoneistoissaan. Kaupungin rakentamattomia tontteja ja alueita siistittiin. Tonttiosaston toimesta vietiin Tattarisuon varastoalueelle 262 (197) »romuajoneuvoa», joista 56 (79) lunastettiin takaisin.

Esiteltiin rakennuspiirustuksia, velkakirjojen tallettamista sekä maksujen ym. lykkäyksiä koskevia asioita. Kunnallisteknillisiä töitä varten tarvittavia työlupia ja haltuunottolupia hankittiin yhteensä 581 (389) ja niiden saamiseksi lähetettiin 502 kirjettä. Rakennusasetuksen 92 §:n mukaisia ilmoituksia katualueen haltuunottamisesta lähetettiin 3 (3). Rakennuslain 74 §:n 1 mom:n mukaisia korvauksia suoritettiin 226 (226) maanomistajalle ja 71 §:n 2 mom:n mukaisia korvauksia 25 (20). Kaupunginhallitukselle toimitettiin lausuntoja jäteveden laskemisesta tai vastaavista asioista 36 (71). Kaupunki kuului 85 tiekuntaan, joita koskevia lausuntoja esitettiin kaupunginhallitukselle 7 (8). Kadun ja yleisen alueen mittauksia pantiin vireille 20 (88). Kiinteistöjä arvioitiin kaupungin eri virastoille ja laitoksille 12.

Uusi asuntotuotantolaki on määrännyt kunnan hoidettavaksi joukon uusia tehtäviä, joista mainittakoon seuraavat:

Kerrostalolainat

- lausuntojen antaminen lainahakemuksista
- vuokra- ja asunto-osuuskunnan asukkaiden valintaa koskeva suostumus
- vuokrien kohtuullisuutta koskeva valvonta
- lainakohteessa suoritettavat tarkastukset ja katselmuks

Henkilökohtaiset osake- ja lisälainat

- lainahakemusten käsittely
- lainojen myöntäminen
- lainojen maksattaminen
- lainaehtojen noudattamisen valvonta

Aikaisemmin kunnalle on kuulunut omakotilainojen hoito. Kaupunginvaltuusto päätti 16.10.1968 määrätä lain määräämät uudet tehtävät kiinteistölautakunnan hoidettaviksi. Näiden tehtävien hoitamista varten kaupunginhallitus oikeutti kiinteistöviraston perustamaan tonttiosastolle asuntotuotantoasia-

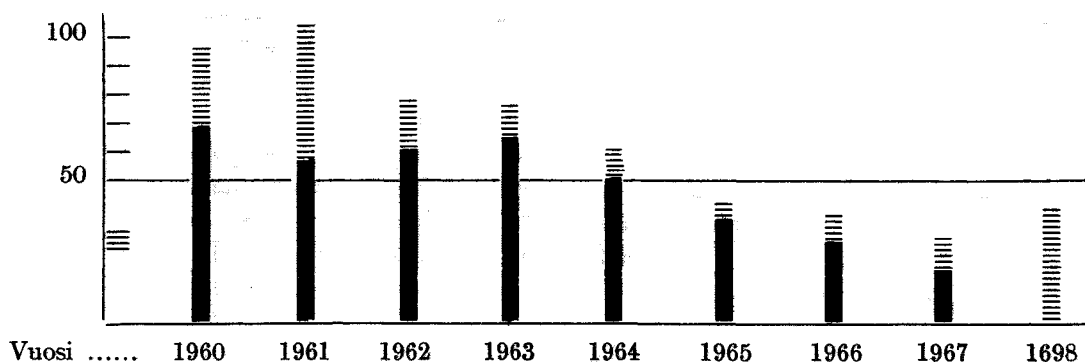
miehen viran. Kertomusvuonna suoritetuista tehtävistä mainittakoon kerrostalolainahakemusten johdosta annetut lausunnot. Käsittävänä oli kaikkiaan 22 hakemusta, joiden käsittämä ao. asuntopinta-ala oli yht. n. 134 000 m² ja anotut lainat yhteensä n. 56 000 000 mk. Lainoja myönnettiin 15 kohteelle, joiden asuntopinta-ala oli n. 85 000 m² ja yhteenlaskettu lainamäärä n. 25 700 000 mk.

Tonttiosaston päällikön päätösluettelon mukaan hyväksyttiin muutospäätöksiä 15 (22), vuokrattiin 21 (36) tilapäisvarastoaluetta ja irtisanottiin 17 (18) mainittujen alueiden vuokraoikeutta. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 76 (59). Juhannuskokkojen polttamiseen ja ilotulitusten järjestämiseen myönnettiin 16 (19) lupaa.

Omakotitoimisto. Edellisen vuoden hakemusten perusteella asuntohallitus myönsi 17 (29) uutta omakotilainaa, joiden lainoitus pantiin alulle. Uusia laina-anomuksia vastaanotettiin, tarkastettiin ja toimitettiin asuntohallitukselle kaikkiaan 42 (28). Anomusten määrässä on havaittavissa nousua, kuten oheisesta kuviosta ilmenee.

Pilari ilmaisee kunakin vuonna asuntohallitukselle (Aravalle) toimitettujen laina-anomusten määrän ja pilarien tummennettu osa näistä hyväksytyt laina-anomukset.

2. Kiinteistövirasto

Vuoden aikana suoritettiin 160 (350) rekisteröityä asuntolainatarkastusta, joista suurin osa koski rakenteilla olevien rakennusten arviointeja. Käsiteltiin ja toimitettiin asuntohallitukselle lisälaina-anomuksia, muutospäätöksiä sekä lainansiirtoanomuksia. Tammi-heinäkuussa tehtiin ilmoitukset rakenteilla olevien rakennusten rakennusvaiheista. Valvottiin omakotialueita, mikä tapahtui osittain kolmivuotiskatselmusten yhteydessä. Edellisen vuoden rakennuksista laadittiin tilasto sekä annettiin erilaista neuvontaa. Lisäksi suoritettiin kaikkiaan 129 (192) arviointia myyntitarjousten ja lunastusten yhteydessä myytävistä rakennuksista ja teknillisistä laitteista.

Siirtolapuutarhatoimisto. Vuoden alussa uusittiin siirtolapuutarhapalstojen vuokrasopimukset yhdeksäksi vuodeksi eteenpäin, paitsi Marjaniemen palstojen sopimukset kahdeksi ja Vallilan kolmeksi vuodeksi.

Toimiston henkilökunta harjoitti puutarhaneuvontaa kaupungin siirtolapuutarha- ja omakotialueilla. Pidettiin esitelmiä viljelyksen eri aloilta siirtolapuutarhayhdistysten järjestämissä tilaisuuksissa ja suoritettiin paikallista neuvontaa molemmilla alueilla.

Siirtolapuutarhoissa hoidettiin yleiset istutukset, tiet ja kentät sekä valvottiin palstojen hoitoa ja yleistä järjestystä. Talin siirtolapuutarhassa uusittiin nimikilvet sekä suoritettiin panssariverkon korjaus ja maa-
laus. Marjaniemen siirtolapuutarhan vesi-

johtoverkostossa tehtiin tavallista suurempi korjaus pakkasvaurioiden vuoksi.

Siirtolapuutarhamajojen piirustuksista perittiin 31 mk. Puutarhapalstojen vuokrat tuottivat 221 988 mk ja viljelyspalstojen vuokrat 16 196 mk. Puutarhurin luontoisedut olivat 1 326 mk. Vuokraoikeuden siirtoja merkittiin 169. Kesäkauden aikana puutarhoissa oli 13 työntekijää, joille maksetut palkat olivat yhteensä 46 929 mk. Salaojen, salaojakaivojen ja vesijohtoverkoston korjaustyöt suoritettiin laskutustöinä.

Yhteenveto tuloista ja menoista:

Tulot	mk
Tonttien ja alueiden vuokrat ...	16 627 948
Siirtolapuutarhojen maanvuokrat	
ym. tulot	239 742
Menot tonttiosaston tileiltä	
olivat yhteensä	909 163

Maatalousosasto

Henkilökunta. Kertomusvuoden päättyessä oli maatalousosastolla henkilökuntaa seuraavasti: virkasuhteisia 8, työsuhteisia kuu-
kausipalkkaisia 1 ja tuntipalkkaisia työntekijöitä 34 henkilöä. Tuotantosuunnan muutoksin, työn rationalisoinnin ja koneellistamisen avulla työntekijäin määrää voitiin edellisistä vuosista huomattavasti supistaa. Osa työntekijöistä oli sijoitettu talvikuukausien

ajaksi rakennusviraston puhtaanapito-osastolle.

Tehtävät. Maatalousosaston tehtävänä on huolehtia kiinteistölautakunnan alaisten viljelystilojen tai viljelyskelpoisten peltoalueiden viljelyksestä tai vuokrauksesta niin kauan kuin niitä ei tarvita muuhun käyttöön. Maanviljelys ei Helsingin kaupungilla näin ollen ole itsetarkoitus vaan hankittujen, viljelyskelpoisten maareservien maiseman hoitoa tarkoittava ja liiketaloushuontoinen hoitaminen. Tehtävälleen kytkeytyy paitsi varsinaisen viljely tuotantoprosessina, sadon käsittely ja sen markkinointi sekä osaston hallinnossa olevien maanviljelyksen harjoittamiseen tarvittavien asuin- ja talousrakennusten hoito ja kunnossapito. Maa-alueiden hoidossa myös yleiseltä kannalta merkityksellisiä vuotuisia toimenpiteitä ovat peltojen ojituksen kunnossapito sekä peltoalueiden liepeiden ja joutoalueiden raivaus, puhdistus ja rikkaruohojen hävittäminen. Maatalousosaston tehtäviin kuuluu lisäksi huolehtiminen ns. isännättömien valtaojien ja teiden kunnossapidosta.

Osaston hoidettavana oli edelleen kaupungille kuuluvien maatalouden tuotantokustannusten tasoittamiseksi ja tuotannon edistämiseksi pienviljelmille valtion varoista myönnettyjen määrärahojen jakoon liittyviä tehtäviä.

Maa-alueet. Kertomusvuonna oli osaston hoidossa ja valvonnassa viljelysalueita kaikkiaan 1 247 ha (1 310 ha). Vähennys v:een 1967 verrattuna oli 5 %. Maista oli kaupungin rajojen sisällä yhteensä 1 096 ha (1 122 ha) ja muissa kunnissa 151 ha (188 ha).

Maatilat. Omassa viljelyksessä olleiden Fallkullan, Haltialan, Pukinmäen ja Tuomarinkylän tilojen yhteispinta-ala oli 771 (768) ha. Toiminnan pääpaino oli viljanviljelyssä kuten edellisinäkin vuosina. Huomattavin muutos v:een 1967 verrattuna oli vehnän viljelyalan lisäys samalla kun rehuviljan, nurmien ja kesannon osuutta oli vastaavasti supistettu.

Sääsuhteet olivat maatalouden kannalta kohtalaisen suotuisat. Maatiloilla voitiin pääosa kevätkylvöistä suorittaa toukokuun alkupuolella, jolloin maan lämpö- ja kosteus-suhteet vielä olivat edulliset. Myöhemmin olosuhteet huonontuivat niin, että kasvien taimelle tulo viivästyi ja oraiden kehitys keskeytyi joksikin aikaa.

Kokonaispeltoalan käyttö v. 1968 ja 1967 oli seuraava:

	1968 ha		1967 ha	
Leipävilja				
Ruis	34		41	
Syysvehnä	119		91	
Kevätvehnä	369	522	245	377
Muu viljely				
Ohra	18		77	
Kaura	100		114	
Heinänurmet ja laidun	100	218	159	350
Kesanto		31		41
Yhteensä oma viljely		771		768

Kertomusvuonna tehtiin Viljavuuspalvelu Oy:n suorittamana Haltialan ja Tuomarinkylän peltoja koskeva viljavuustutkimus maiden ravinnepitoisuuden, happamuuden, ym. seikkojen selvittämiseksi.

Lannoitukseen käytettiin kevät- ja syyskylvöjen yhteydessä y-lannoksia yhteensä 254 tn eli noin 400 kg hehtaaria kohden. Salpietaria käytettiin syysviljoille pintalannoituksena keväällä ja v. 1968 kylvetylle syysvehnälle jäätyneen ja vähäisen lumen päälle levitettyä. Maiden kalkitukseen käytettiin 102 tn maatalouskalkkia.

Rakennusviraston puhdistamoiden lietteen käyttö- tai hävittämiskysymys on tullut yhä ajankohtaisemmaksi. Maatalousosasto on osallistunut rakennusviraston toimesta suoritettuihin kokeiluihin lietteen käyttömahdollisuuksista maanparannus- ja lannoiteaineena kaupungin pelloilla. Erikoisesti on kiinni-

2. Kiinteistövirasto

tetty huomiota levitystekniikan kehittämiseen. V. 1968 levitettiin 4 679 m³ juoksevaa ja 470 m³ lavakuivattua hautomolietettä 55 ha:n alalle.

Eri viljelykasvien kokonaissadot ja hehtaaria kohden lasketut satomäärät olivat seuraavat:

	Kokonaissato		Keskim. hehtaarisato	
	1968 tn	1967 tn	1968 kg	1967 kg
Ruis	60.3	101.8	1 827	2 513
Syysvehnä ...	376.2	381.2	3 158	4 177
Kevätvehnä ..	831.6	673.3	2 252	2 745
Ohra	35.2	206.0	1 969	2 671
Kaura	250.0	291.8	2 506	2 566
Heinä	349.0	469.3	3 498	3 337

Kaupungin maatilojen valtakasvin, kevätvehnän sato oli 17 % suurempi kuin keskimäärin Uudenmaan läänin maanviljelysseuran alueella.

Kertomusvuoden sato oli runsas, joskin alaisempi kuin v. 1967. Sato oli laadultaan hyvää. Siemenkauppaa varten tarkastettiin valtion siementarkastuslaitoksella 74 eri viljalajinäytettä. Kauppasiemenen vaatimukset täytti 93 % näytteiden edustamasta viljasta, määrältään 773 tn. Kertomusvuonna myytiin v.ien 1967 ja 1968 sadoista siemenviljaa 452.8 tn, ruokaviljaa 305 tn sekä rehua jäteviljaa 133.7 tn. Maatilojen kylvöihin käytetty siemenmäärä eri viljalajeja oli 173.3 tn. Vuoden päättyessä tilojen varastoissa oli viljaa yhteensä 1 247.4 tn (709 tn).

Kertomusvuonna uusittiin ja täydennettiin Tuomarinkylän tilan viljankäsittelylaitosta siten, että vanhojen kuivurikoneistojen tilalle asennettiin kaksi uutta öljylämmitteistä suurtehokuivuria viljan vastaanotto-, puhdistus-, lajittelu-, siirto- ja siilovarastointilaitteineen ja -tiloineen. Työ suoritettiin rakennusviraston toimesta yleisten töiden lautakunnan käytettävänä olleilla määrärahoilla. Vaikka laitos ei valmistunutkaan täysin käyttökuntoon viljan korjuun alkamisen ajaksi, voitiin

siinä kuivata ja lajitella 47 % maatilojen kokonaissadosta. Loppuosa sadosta käsiteltiin Pukinmäen ja Haltialan kuivaamoissa.

Tärkeimmät kalustohankinnat olivat kolmen traktorin ja kahden yhdistelmäkoneen hankinta. Mainittua konetta käyttäen suoritettiin kerta-ajolla muokkaus, lannoitus ja kylvö. Käytöstä poistettua irtaimistoa myytiin maatilalla pidetyssä huutokaupassa.

Kertomusvuonna salaojitettiin 8 ha Tuomarinkylän peltoja. Varsinaisten peltoviljelytöiden lisäksi maatilojen toimesta suoritettiin rakennusten vuosikorjaustöitä sekä mahdollisuuksien mukaan sivuansiotöitä. Useita vanhoja latoja purettiin.

Vuokralatus. Vuokralle annettujen peltoalueiden määrä oli kaikkiaan 476 (542) ha. Maanvuokrasopimusten luku vuoden lopussa oli 38 (50), joista vuosisopimuksia oli 30 (42) ja viisivuotissopimuksia 8 (8).

Maatalousosaston hallinnossa ja hoidossa oli kertomusvuoden päättyessä kaikkiaan 185 rakennusta. Huoneistoja oli vuokrattuna 36 virka- tai työsuhteasuntoa ja 38 asuntoa muille vuokralaisille; lähinnä osaston entisille, kaupungin muihin laitoksiin siirtyneille työntekijöille. Karjataloudesta luopumisen vuoksi vapautuneet kotieläinrakennukset vuokrattiin Tuomarinkylästä kahdelle ratsastuskoululle, joiden toimesta ja kustannuksella tilat kunnostettiin tarkoitukseensa sopiviksi. Tällä toiminnalla oli merkitystä kaupunkilaisten urheilu- ja ulkoiluharrastuksen lisääntymiseen Tuomarinkylän ja Haltialan alueilla. Kotieläinrakennusten takapihat kunnostettiin maatalousosaston toimesta poistamalla liejuinen ja lannan peittämä pintamaa sekä sorastamalla ja salaojittamalla alue ratsastuskelpoiseksi kentäksi. Niinikään osaston toimesta kunnostettiin autojen pysäköintipaikkoja ja pystytettiin liikennemerkkejä Tuomarinkylän kartanon talouspiha-alueelle.

Yhteenveto tuloista ja menoista.

	1968 mk	1967 mk
Tulot yhteensä	1 217 718	1 668 448
Menot yhteensä	920 648	1 047 228
Ylijäämä	297 170	622 220

Kertomusvuoden tulos on osaston toiminta-ajan parhaimpia. Edellisen vuoden tulos oli poikkeuksellinen karjatalouden lopettamisesta johtuvien myyntitulojen ja runsaan mullan myynnin vuoksi.

Kertomusvuonna käytettiin viraston osastojen yhteisiä kustannuksia varten maatalousosaston vastattaville tileille merkittyjä määrärahoja erinäisten kaupungin alueella olevien teiden kunnossapitoon 4 145 mk sekä isännättömien valtaojien kunnossapitoon 4 978 mk eli yhteensä 9 123 mk. Pääomamenoja oli tilien mukaan käyttökcaluston hankinnasta 44 987 mk ja salaojitustöistä 7 163 mk eli yhteensä 52 150 mk.

Metsäosasto

Metsäosasto aloitti toimintansa v:n 1944 alusta, joten kertomusvuoden päättyessä se täytti 25 vuotta. Ennen metsäosaston perustamista kaupungin omistamat metsät olivat pääosiltaan maatalousosaston ja osaksi rakennusviraston hoidossa. Kummallakin oli palveluksessaan metsätyönjohtaja.

Marraskuussa v. 1942 kiinteistölautakunta antoi kiinteistöviraston päällikölle Juhana Savolaiselle tehtäväksi laatia esityksen kaupungin metsätalouden vastaisesta hoidosta. Syynä tähän oli kaikesta päättäen se, että metsäalueiden metsänhoidolliseen tilaan ja metsien taloudelliseen tuottoon ei oltu tyytyväisiä. Esityksen perustaksi hankittiin useita asiantuntijalausuntoja.

Prof. Olli Heikinheimo esittää lausunnossaan mm., että voimaperäisen metsätalouden toteuttaminen kaupungin metsissä on tähän

asti ollut mahdotonta, koska tällaisen metsätalouden edellyttämä ammattitaitoinen johto on puuttunut ja koska metsien hallinta ja käyttö on liitetty liian kiinteästi metsätaloudelle vieraisiin intresseihin. Tulevista tehtävistä kaupungin metsissä sanotaan lausunnossa mm. seuraavaa: »Tällä alueella harjoitetaan itsenäistä, voimaperäistä metsätaloutta kuitenkin niin, että riittävä huomio kiinnitetään alueen eri osien vastaiseen, lopulliseen käyttöön, jolloin mm. kaupungin läheiset metsät tulevat hoidettaviksi puistometsinä.»

Kaupunki omisti näihin aikoihin metsiä n. 5 700 ha. V. 1930 vastaava luku oli n. 2 800 ha. 1930-luvulla kaupungin maanhankinta oli varsin voimakasta. Mainitusta 5 700 ha:sta oli ns. lähialueilla n. 4 400 ha. Sen jälkeen lähialueiden metsien määrä on vähentynyt ollen nyt n. 3 470 ha.

Metsäosaston toiminnan alkuvuosiin löi leimansa ankara polttoainepula. Halkoa oli saatava paljon myös kaupungin lähimetsistä. Tehon lisäämiseksi metsäalueet oli hakattava paljaaksi tai lähes paljaaksi. Metsäosasto suunnitteli tähän sopivimmat alueet. Hakkuu suoritettiin pääasiassa talkoovoimin.

Ymmärrettävästi osaston alkuajan tehtäviin kuului myös mm. tavoitteiden suunnittelu, organisaation luominen, henkilökunnan hankinta sekä teknillisten ja taloudellisten toimintaedellytysten luominen. Totunnainen, voimaperäinen metsätalous ei enää riittänyt tavoitteeksi. Tulivat meidän oloissamme uudet käsitteet: puistometsät, ulkoilumetsät, tonttien puustot ja maiseman hoito.

Hätähakuiden päätyttyä paljaaksi hakatuille alueille istutettiin mäntyä. Näistä alueista osa on jo rakennettu, mutta jäljellä olevilla on kaunis, varttunut männyn tai misto.

Sotien jälkeen myös kaupungin omistamia lähimetsiä käytettiin maanhankintalain mukaiseen asutustoimintaan. 1950-luvulla pääsi vauhtiin lähiöiden rakentaminen. Kun vielä liikenneväylät, varastoalueet ym. vaativat

2. Kiinteistövirasto

runsaasti maa-alaa onkin lähimetsien pinta-ala jatkuvista maanostoista huolimatta vähentynyt.

1950-luvulla saatiin lähimetsien ensimmäinen metsänhoidollinen hakkuu suoritetuksi. Vaikka hakkuut olivat pääasiassa hoitamattomien metsien puhdistus- ja kunnostushakkuita kertyi myytävää puutavaraa runsaasti. Toiminnan taloudellisuuteen kiinnitettiin eri-koista huomiota.

Helsingkiläisten ulkoilualueiden tarve kävi yhä ilmeisemmäksi. Maanhankinnan osalta varsin hiljaisen kauden jälkeen kaupunki alkoi v. 1958 hankkia ulkoilu- ym. maa-alueita. Näiden puuston metsänhoidollisesta käsitte-lystä muodostui metsäosastolle uusi tehtäväkenttä. Oli kehitettävä menetelmät ulkoilu-alueiden puustojen hoitamiseksi yhdistäen maisemanhoidolliset ja taloudelliset näkökohdat.

Kiinteistöviraston ohjesäännössä metsäosaston tehtäväksi kaupungin omistamilla mailla ja kaupungin hallinnollisella alueella määrätty luonnonsuojelu oli saanut uutta sisältöä ja laajuutta. Rauhoituksia ja niihin verrattavia tehtäviä käsittävän klassillisen luonnonsuojelun lisäksi ja ylivoimaisesti sen peittäen tuli sosiaalisen luonnonsuojelun tarve. Siihin liittyvät mm. käsitteet maisemanhoito ja miljöönhoito niin viheralueilla kuin muuallakin.

Metsäosaston organisaation ja toimintapisteiden osalta kertomusvuoden aikana ei ole tapahtunut mainittavia muutoksia.

Myös osaston henkilökunnan määrä pysyi samana kuin edellisvuonna.

Metsäalueiden määrä. Kaupungin omista-

mat ja osaston hoidossa olevat metsät jakautuvat kolmeen ryhmään. Niihin luettavien metsämaiden määrä oli kertomusvuoden lopussa seuraava: lähimetsät 3 470 ha, Espoon-Vihdin piiri 2 860 ha ja ulkotilat 1 220 ha. Näiden lisäksi kaupunki omistaa Tervalammen työlaitoksen metsät 550 ha, jotka ovat osittain metsäosaston hoidossa. Pääosan töistä suorittaa työlaitos. Kaikkiaan näitä metsiä on siis 8 100 ha. Tähän määrään ei ole luettu kaupungin omistamia vuokratontteja, joiden puusto on osittain metsäosaston hoidossa.

Kertomusvuoden aikana kaupunki hankki metsämaita Espoon-Vihdin piirin alueelta kuudella eri kaupalla yhteensä 191 ha. Lähinnä ulkotiloihin luettava uusi alue käsitti 18 ha. Lähialueilta hankittiin metsämaita n. 120 ha. Hankittujen metsämaiden määrä, n. 329 ha, on vähäinen niin arvioituun tarpeeseen kuin aikaisempien ostojen määrään verrattuna. Lähialueiden metsämaita siirtyi muuhun käyttöön n. 50 ha. Kaupungin omistuksessa olevien metsämaiden määrä lisääntyi siis kertomusvuoden aikana n. 279 ha:lla.

Tilastotietoja. Seuraavassa esitettävät luvut koskevat kaupungin omistamia metsiä Tervalammen työlaitoksen 550 ha lukuun ottamatta. Näidenkin metsien hoidossa metsäosasto antaa ammattiapua, mutta laitos suorittaa itse hakkuut ja saa tulot metsästä.

Vuoden 1968 aikana on kaupungin metsistä luovutettu metsäosaston hakkuuttamina (hankintana) eri puutavaralajeja seuraavasta asetelmasta ilmenevät määrät. Vertailun vuoksi on merkitty vastaavat luvut myös kolmelta edelliseltä vuodelta.

	1968	1967	1966	1965
Havutukkeja	65 710 j ³	46 140 j ³	80 490 j ³	110 710 j ³
Koivutukkeja	990 »	1 390 »	1 500 »	2 840 »
Paaluja	3 430 »	480 »	40 560 »	16 200 »
Tukipuita ym.	200 kpl	600 kpl	1 740 kpl	1 440 kpl
Paperipuita	7 450 pm ³	6 560 pm ³	7 880 pm ³	9 000 pm ³
Halkoja	5 800 »	4 770 »	5 730 »	7 060 »
Yhteensä k-m ³	10 600	8 600	12 800	14 500

Pystykauppojen perusteella on luovutettu seuraavat puutavaramäärät:

	1968	1967	1966	1965
Havutukkeja	15 890 j ³	7 400 j ³	25 580 j ³	5 500 j ³
Tukipuita ym.	—	270 kpl	380 kpl	—
Paperipuita	1 030 pm ³	260 pm ³	3 270 pm ³	560 pm ³
Halkoja	26 »	140 »	5 032 »	8 300 »
Yhteensä k-m ³	1 300	500	5 800	5 200

Vuonna 1966 alkaneen puutavaran me-
kin huononemisen ja hintojen laskun vuoksi
pystymyyntejä ja hakkuita supistettiin, mikä
selvästi näkyy v:n 1967 luovutusmäärässä ja
tuntuu myös v:n 1968 määrissä. Järeän puun

ja paperipuun luovutusmäärät olivat v. 1965
ja 1966 poikkeuksellisen suuret.

Metsäosaston tulot ja menot kertomus-
vuoden aikana ja vastaavat luvut kahdelta
edelliseltä vuodelta olivat seuraavat:

	1968 mk	1967 mk	1966 mk
Metsätuotteiden myynti	520 546	379 352	590 133
Vuokrat ja lupamaksut	25 440	19 991	18 210
Muut tulot	2 117	1 625	154 653
Tulot yhteensä	548 103	400 968	762 996
Menot yhteensä	796 056	670 736	607 404
Tulojen ja menojen erotus	—247 953	—269 768	+155 592

Kertomusvuosi on metsätuotteiden myyn-
titulujen osalta ollut lamakauden pohjavuo-
ta 1967 huomattavasti parempi. Kun »muut
tulot» ovat olleet mitättömät ja menot ovat
työpalkkakustannusten vaikutuksesta voi-
makkaasti nousseet ovat menot tuloja n.
248 000 mk suuremmat. Tässä suhteessa
tulos oli lähes yhtä huono kuin v. 1967.
Sitä ennen metsäosaston menot ovat olleet
tuloja suuremmat viimeksi v. 1952.

Tuloryhmä »muut tulot» muodostuu pää-
asiassa soran ja hiekan myyntituloista. Työ-
palkkojen nousu aiheutuu ymmärrettävästi
osaltaan yksikkötaksojen noususta. Muita
syitä ovat se, että puistometsiä on siistitty
enemmän kuin ennen ja se, että omien hak-
kuiden määrä on kertomusvuotena lisäänty-
nyt edelliseen vuoteen verrattuna.

Puutavaramarkkinat ja niiden vaikutus.
Kertomusvuoden aikana puunjalostustuot-
teiden markkinat paranivat merkittävästi.
Nousun jatkuminenkin näyttää ilmeiseltä.

Vaikeiden ja yleisesti kai tappiollisten vuo-
sien jälkeen puunjalostusteollisuus pyrki
tiukasti pitämään raaka-aineen hinnat kan-
nattavuuden puitteissa. Raakapuun hinnat
nousivatkin merkittävästi vasta kertomus-
vuoden syyskaudella. Nousu oli voimakas
sahatukkien osalta, joiden yhtenäinen hin-
noittelu on vaikeampaa kuin paperipuiden.

Raaka-aineen tehdashinnan alentamiseksi
tai nousun estämiseksi useat puunjalostus-
yhtiöt ovat keskittäneet raaka-aineensa han-
kinnan. Tämä on samalla vähentänyt kil-
pailua raaka-aineesta ja siten helpottanut
ostajan suunnitteleman hintatason säilyttä-
mistä.

Hintojen parannuttua kertomusvuoden lo-
pussa metsäosasto teki jälleen muutamia
pystykauppoja ulkotilojen leimikoista. Näis-
tä hakattavien puiden luovutus tapahtuu
vasta v. 1969 ja osittain ehkä v. 1970.

Kertomusvuoden lopussa parantuneet suh-
danteet ehtivät vaikuttaa metsäosaston ta-

loudelliseen tulokseen vain vähän. Vasta v:n 1969 aikana vaikutus tuntuu selvästi. Metsäosaston taloudellisesti tuottamattomien tehtävien jatkuva kasvu rasittaa kuitenkin osaston taloudellista tuloista vuosi vuodelta yhä enemmän.

Kaupunkimittausosasto

Henkilökunta. Kuukausipalkkaisen henkilökunnan lukumäärä oli vuoden lopussa 130. Osastolla oli lisäksi työsopimussuhteessa tuntipalkalla olevia mittausmiehiä, autonkuljettajia, mittausmiehiä ja harjoittelijoita. Näiden lukumäärä vaihteli kertomusvuoden aikana vuodenajasta ja suoritettavien töiden määrästä riippuen 33—50 mieheen.

Teknillisiä välineitä koskevat asiat. Kenttämittauskalustoa on täydennetty hankkimalla osastolle mm. teodoliitti ja vaaituskoje. Mittausryhmien käyttöön on yhden poistetun auton tilalle hankittu uusi auto. Kaupungin omistamia autoja on siten ollut osaston käytössä entinen määrä eli 10 kpl. Virka-ajoihin on käytetty 8:aa osaston henkilökunnan omistamaa autoa. Kartografisia töitä varten on hankittu rei'ityskoje karttaelementtien kohdistamista varten.

Maastomittaus, kiinteistönmuodostus ja rakennustoiminnan valvontaan liittyvät tehtävät. Kaupungin kiintopisteverkon täydentämiseksi suoritettiin suurmonikulmiomittauksia Vuosaaren, Herttoniemen sekä Kantakaupungin alueella. Näiden laskutoimitukset ja tasoitukset on osittain suoritettu ulkopuolisella tietojenkäsittelykoneella. Tuusulan moottoritien kartoitus mittakaavaan 1:500 on suoritettu ilmakuvakartoituksena. Samoin on ilmakuvakartoituksella valmistettu 1:500 karttoja n. 330 ha:n alueelta Vuosaaressa. Kunnallisteknillisiä töitä varten on laadittu katusuunnittelukarttoja. Katujen maastoon merkitsemisiä on suoritettu eri puolilla esikaupunkialuetta. Maanalaisten johtojen yh-

distelmäkartan laatimista varten on jatkettu johtoihin liittyvien maanpäällisten rakenteiden kartoitusta Kantakaupungin alueella. Arkistovalokuvausta jatkettiin suorittamalla mittaustoimitusten asiakirjojen, geodeettisen laskuaineiston sekä tonttikirjakarttojen kuvausta.

Osaston suorittamat yleisimmät tehtävät olivat määrältään (suluissa edellisen vuoden luvut): kolmio- ja suurmonikulmiopisteitä määritettiin 99 (43), monikulmiopisteitä määritettiin 597 (790) ja korkeuskiintopisteitä 93 (330), pintavaaitusta suoritettiin 11 (23) ha:n alalta, katulinjoja merkittiin maastoon 18.8 (34) km, kalliosuojia ja tunneleita kartoitettiin 5.1 (3.1) km:n alalta, rajanäyttöjä suoritettiin 63 (88) ja korkeusase-
man näyttöjä 1 034 (926), rakennuspaikkoja merkittiin maastoon 659 (578), sijaintikatselmuksia suoritettiin 760 (744), tonttijakoehdotuksia laadittiin 84 (93), tontinmittauksia suoritettiin 352 (305), rasi-
tetoimituksia 7 (23) ja yleisen alueen mittauksia 122 (108), täydennettyjä tonttikarttoja laadittiin 1 570 (1 575), karttoja ostoja, myyntejä ja vaihtoja varten 39 (42) sekä karttoja pääasiassa rakennuslupia varten 1 280 (1 175), todistuksia ja otteita asiakirjoista annettiin 2 822 (2 855) sekä pöytäkirjan jäljennöksiä 1 620 (1 500).

Kartta-asiat. Karttojen valmistus:

	Mittakaava		
	1:500 kpl	1:1000 kpl	1:2000 kpl
Kantakartta (kartta-ala $80 \times 60 \text{ cm}^2$)			
uusia lehtiä	4	14	—
Vuosaaren alue, piirrettävänä	78	—	—
uusittuja lehtiä	36	20	33
Asemakaavan pohjakarttoja alueittain valmistettiin 18 kpl (n. 2 380 ha), asemakaavan muutosten pohjakarttoja alueittain 8 kpl (n. 700 ha) sekä asemakaavan muutosten pohjakarttaliitteitä (koko pääasiassa A4) 93 kpl.			
Maanalaisten johtojen yhdistelmäkartta mittakaavassa 1:500: maanpäälliset laitteet konstruoitu 20 lehdelle täydennetty johtotiedoilla 8 lehteä			

Virastokartta (Vi) mittakaavassa 1:4000

	Vanha piirros	Uusi piirros
Kartta-ala	$80 \times 60 \text{ cm}^2$	$42.5 \times 32.5 \text{ cm}^2$
piirretty uusia lehtiä	—	24 kpl
täydennyspainos	612 kpl	—

Virastokartta mittakaavassa	1:10000	uusi painos pienennöksenä 1:4000:sta 27 312 kpl
Kiinteistökartta (Ki) mittakaavassa	1:10000	uusi painos ajantasapiirroksista 16 590 kpl
Osoitekartta (Os) mittakaavassa	1:18000	4-lehtinen yhdistelmäpienennös, yksipuolinen, painos 3 544 kpl
Opaskartta mittakaavassa	1:18000	2-lehtinen yhdistelmäpienennös, kaksipuolinen, taitettu, painos 68 250 kpl
Matkailukartta »	1:10000	(Keskusta)/1:40000, painos 10 000 kpl
Yleiskartta »	1:40000	painos 660 kpl ja
	1:75000	painos 1 399 kpl

Karto- ja diagrammeja valmistettu 70 kpl

Karttojen ajantasallapito:

Kantakartta 1:500, 1 599 lehteä;
maanalaisten johtojen yhdistelmäkartta 35;
virastokartta 1:4000, 68;
osoitekartta 72 lehteä ja yksilehtinen yleiskartta 1:30000.

Karttajäljennösten valmistus:

	Omaan käyttöön kpl	Muille kpl	Yhteensä kpl
Valo- ja kuultovalokopiot sekä siirtokopiot	36 917	8 821	45 738
Muovikopioinnit	950	352	1 302
Valokuvaukset, valokuvakopiot	2 732	1 879	4 611

Karttapalvelu:

	kpl	kpl
Erillisiä karttalehtiä myyty	50 495	
näistä opaskarttoja		31 176
keskusta/yleiskarttoja		8 951
Karttakirjoja (Os, Vi, Ki) myyty	521	
Seinäkarttoja valmistettu	279	

Katukorvausasiat. Kertomusvuonna esitettiin rakennuslain mukaisia kadun ja viemärin rakentamiskorvauksia perittäväksi 6 478 531 mk, mikä jakaantui 950 tontin omistajan kesken. Kyseisiä korvauksia saatiin kertomusvuoden aikana 3 234 036 mk. Tähän summaan sisältyy myös v. 1963—1967 maksuunpantujen rakennuslain mukaisten kadun ja viemärlaitoksen rakentamiskorvausten vuotuismaksuja.

Kertomusvuoden aikana perittiin rakennuslain 75 §:n mukaisia katualuekorvauksia 179 maanomistajalta korvaussumman oltua 305 195 mk, johon summaan sisältyy muutama asemakaavalain mukainen katumaakorvaus.

Katuma- ja katualuekorvauksista saatiin kaupungille tuloja kertomusvuoden aikana kaikkiaan 309 889 mk. Tähän summaan sisältyy myös aikaisempina vuosina määrättyjä korvauksia.

Lisäksi laadittiin lausuntoja ja karttoja tielautakunnan toimeksiannosta yksityistielain mukaisia toimenpiteitä varten, yhteistoiminnassa rakennusviraston katurakennus- ja puhtaanapito-osastojen kanssa katujen puhtaana- ja kunnossapito-osuuksista sekä rakennusviraston katurakennusosaston toimeksiannosta yleiseen käyttöön luovutetuista kaduista sekä niiden varsilla olevista tonteista ja alueista, jota paitsi osasto edusti kaupunkia niissä maistraatin katselmuksissa ja istunnoissa, joissa vm. asioita käsiteltiin.

Kaupungille v. 1963—1968 maksetut katukorvaukset (milj.mk):

1963	0.6	1966	2.9
1964	2.3	1967	2.8
1965	1.9	1968	3.5

Tulojen ja menojen yhteenveto. Kertomusvuoden aikana olivat tulot kaupunkimittausosaston vastattavilta tileiltä 4 024 701 mk, josta pääomatuloja 3 543 926 mk, ja menot 2 919 422 mk.

Geoteknillinen toimisto

Geoteknillisen toimiston päällikkönä toimivan geoteknillisen asiantuntijan alaisena on toimiston henkilökunnan muodostanut kertomusvuonna 2 geoteknikkoinsinööriä, geologi, toimistoinsinööri, kenttätöypäällikkö, 3 työnjohtajaa, 2 tulosaineistokäsittelijää, piirtämöesimies, 8 piirtäjää, sihteeri, kirjanpitäjä, 2 toimistoapulaista, 2 maalaranttia, varastonhoitaja, vahtimestari ja lähetti, jotka kaikki olivat työsopimussuhteessa. Kairausmiesten, kairausmiesten ja autonkuljettajien muodostama työntekijäin työehtosopimuksen alainen kenttähenkilökunta käsitti kertomusvuonna keskimäärin 28 miestä.

Geoteknillinen toimisto on kertomusvuoden aikana edelleenkin toiminut kaikkia yleistä kaupunkisuunnittelua ja kaupungin eri rakennuskohteiden suunnittelua sekä rakentamista hoitavia virastoja ja laitoksia ynnä komiteoita ja toimikuntia avustavana pohjarakennus-, maarakennus- ja kalliorakennusteknillisten erityiskysymysten asiantuntijaelimenä:

- suorittaen yleisen kaupunkisuunnittelun eri tehtäviin liittyvänä niiden geoteknillistä osasuunnittelua sekä hoitaen näiden edellyttämiä pohja- ja kalliotutkimustehtäviä,
- suorittaen kaupungin omien yksittäisten mm. talo-, silta-, puhdistamo-, satama- ja erikoisrakennuskohteiden sekä vaativien katu- ja viemärirakennuskohteiden geoteknillistä osa- ja erikoissuunnittelua sekä hoitaen näiden edellyttämiä pohjatutkimustehtäviä,
- suorittaen kaupungin erilaisten kalliotunneli- ja kallioluolarakennuskohteiden geoteknillistä osa- ja erikoissuunnittelua sekä hoitaen näiden edellyttämiä kalliotutkimuksia,
- suorittaen ulkopuolisille insinööritoimistoille annettujen vastaavien tehtävien

osalta niiden ohjelmointia ja teknillistä valvontaa,

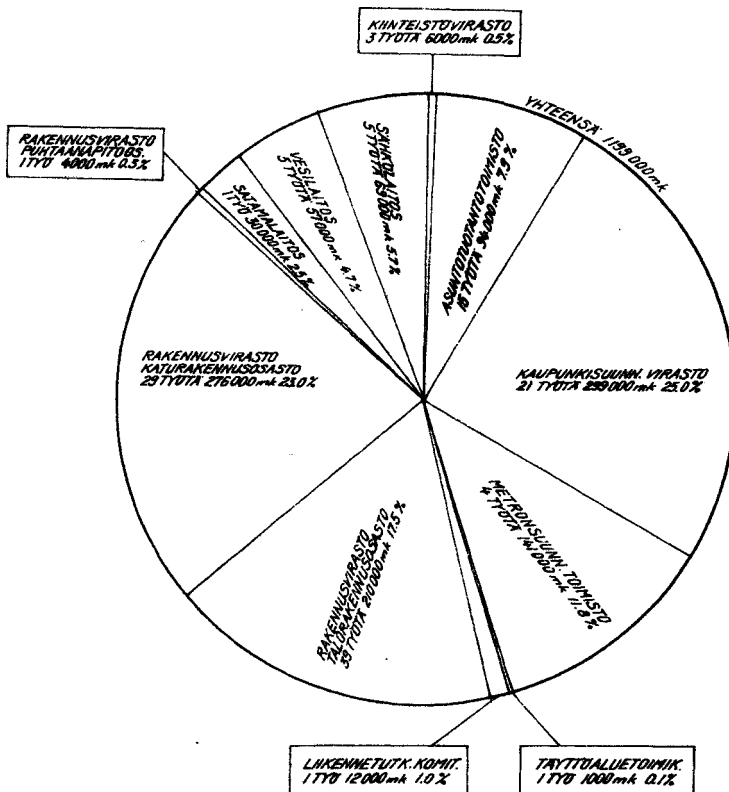
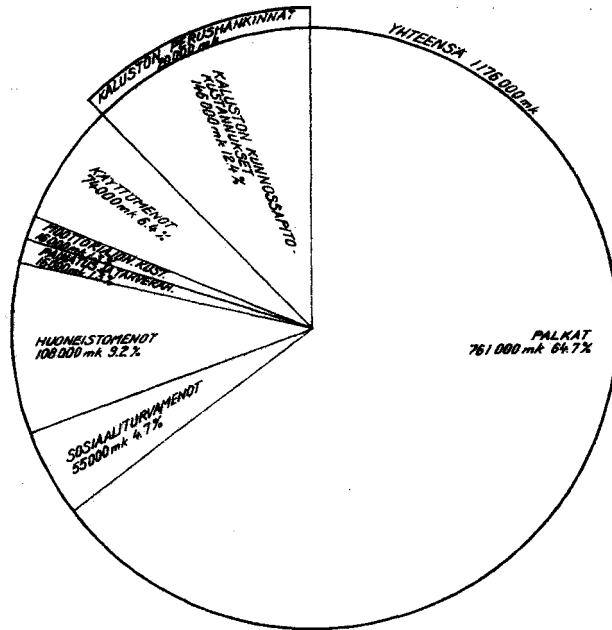
- suorittaen vaativissa pohjarakennus- ja kalliorakennuskohteissa työsuorituksen geoteknillistä erikoisvalvontaa,
- avustaen kaupungin eri elimiä muutoinkin neuvotteluin ja lausunnoin erilaisten maankäyttösuunnitelmien ja rakennushankkeiden pohjarakennus- ja kalliorakennuskysymyksissä.

Geoteknillinen toimisto on ollut teknilliseltä asiankäsittelyltään erillinen, itsenäinen toimintayksikkö, jonka palveleva toiminta on kohdistunut lähes 100-prosenttisesti kiinteistöviraston ulkopuolisiin organisaatiohahmoihin ja perustunut kussakin tapauksessa

erikseen suoritettuun toimeksiantoon. Tehävien jakaantuminen eri toimeksiantajien kesken esitetään piirroksessa seuraavalla sivulla.

Toimiston varsinaiset toimintakustannukset muodostivat kertomusvuoden aikana yhteensä 1 175 972 mk, josta pääosa eli noin 65 % oli palkkakustannuksia. Tutkimuskaluston kunnossapitoon käytettiin toimintakustannuksiin sisältyvänä 146 203 mk, minkä lisäksi tutkimuskaluston perushankinnat muodostivat 20 092 mk. Kustannusten laadullinen jakaantuminen esitetään pääpiirteittäin oheisessa piirroksessa. Toimiston laskutus oli kertomusvuonna 1 192 598 mk, mikä merkitsee lisäystä edellisvuoteen verrattuna 11.5 %.

2. Kiinteistövirasto

Talo-osasto

Henkilökunta. Talo-osaston sekä talo-osaston kauppahalli-, ulkomyynti- ja törötoiminnan virkasuhteessa olevan henkilökunnan lukumäärä oli kertomusvuoden päättyessä 58 (ed. v. 59) henkilöä. Avoinna olevaa teknillisen toimiston insinöörin virkaa on edelleen hoidettu työsopimussuhteisena. Lisäksi oli osaston palveluksessa työsopimussuhteessa talonmiehiä, lämmittäjiä, virasto- ja porrassiivoojia, kirvesmiehiä, muurareita ja muita työntekijöitä vuoden lopussa yhteensä 381 (374) henkeä.

Uudet kiinteistöt. Talo-osaston hoitoon on vuoden aikana määrätty mm. seuraavat kiinteistöt: Kasarmikatu 25:ssä sijaitseva talo sekä osakehuoneistot taloissa Toinen linja 7 (1 690 m²), ja Castreninkatu 28 (347 m²).

Saneeraustyöt. Kaupungintalo, Pohjoinen

Esplanadikatu 11—13:ssa oli edelleen saneerauksen alaisena.

Perusparannustoista mainittakoon seuraavat: Mannerheimintie 22—24 (Lasipalatsi) liitettiin kaukolämmitykseen, Vuorikatu 10, keskushammashoitolan huoneistossa suoritettiin perusparannus- ja muutostyöt.

Kunnostus- ja korjaustyöt. Huomattavimmista korjaustoista mainittakoon mm. Aleksanterinkatu 14, kaupunginjohtajan virkasunnon sekä Korsholmantie 9, aluelääkärin vastaanottohuoneiston muutos- ja korjaustyöt; Koskelan puistokylässä suoritettiin 40 rakennuksen ulkomaalaus ja Susitie 2—6:n keskuslämmityskattiloiden uusiminen.

Purettu kiinteistöt. Talo-osasto hoiti kertomusvuonna myös monia rakennusten purku-tehtäviä, joista mainittakoon suurimpina seuraavissa paikoissa tapahtuneet: Vuosaa-
rentie, Meilahti 14, Pihlajatie 1, Herttonie-
men huvila 38 B ja Latokartanontie 51.

Rakennusten korjauksiin käytettiin määrärahoja seuraavasti:

	1968 mk	1967 mk
1) vuosikorjauksiin:		
talousarviomäärärahoja, talot	2 023 920	2 007 112
» hallit ja kioskit	44 794	227 627
Yhteensä	2 068 714	2 234 739
siirtomäärärahoja sekä vuoden aikana ao. varoista eri tarkoi- tuksiin myönnettyjä määrärahoja	83 413	158 726
Yhteensä	2 152 127	2 393 465
2) perusparannusluontoisiin korjauksiin:		
talousarviomäärärahoja pääomamenojen momentilta	318 736	122 826
siirtomäärärahoja pääomamenojen momenteilta aikaisemmilta vuosilta sekä vuoden aikana myönnettyjä määrärahoja ao. varoista	131 215	247 893
Kaikkiaan	2 602 078	2 764 184

Asuntoasiat. Asumistukea saavien lapsiperheiden lukumäärä oli kertomusvuoden lopussa 2 762 (2 323) ja aravaosakekauppoja tehtiin yhteensä 389 kpl. Talo-osaston hallinnassa oleviin huoneistoihin osoitettiin 98 (147) ruokakuntaa ja kiinteistöyhtiöiden hallinnassa oleviin huoneistoihin 117 (192)

ruokakuntaa eli yhteensä 215 (339) ruokakuntaa.

Siivoustoiminta. Siivottavia kohteita tuli kertomusvuoden aikana lisää 7. Virasto-siivouspinta-alaa oli vuoden päättyessä n. 100 700 m² (ed. v. 99 500 m²) sekä autotalleja ja porrassiivousalaa n. 17 000 m² (16 500 m²).

2. Kiinteistövirasto

Viisipäiväiseen työviikkoon siirtyminen aiheutti lisääntyvän vapaapäiväsijaisten tarpeen. Seitsemänä päivänä viikossa siivottavia kohteita oli 18, kuutena päivänä pysyvästi siivottavia 26 ja kuutena päivänä tilapäisesti siivottavia vastaavasti 25. Devalvoinnin vaikutus puhdistus- ja suoja-aineitten hintoihin nosti tarvikemenoja keskimäärin 17 pennillä/m²/v. Kulutusmäärät sensijaan osoittivat alenevaa suuntaa. Merkittävien säästö edelliseen vuoteen verrattuna saavutettiin suursiivouskustannuksissa. Rahan arvo muunnettuna vuoden 1968 tasoon kokonaiskustannukset osoittivat 4.25 %:n laskua eli 19.03 mk:sta 18.22 mk:aan/m²/v (= 81 penniä). Yksityiskohtaiset laskelmat virastosiivouskustannuksista tehtiin vuosilta 1962 ja 1964—1968.

Huoneistojen vuokrat. Asuntoja, joista perittiin käteisvuokra, oli vuoden lopussa 2 741 (ed. v. 2 713) sekä liikehuoneistoja, varastoja ja autopaikkoja 516 (311) kpl eli yht. 3 257 (3 024) kpl.

Mainospaikat. Tulot vakinaisista mainospaikoista olivat 442 473 (413 922) mk ja tilapäisistä mainospaikoista 26 485 (24 380) mk.

Tulojen ja menojen yhdistelmä.

Talo-osasto:	T u l o t	1968 mk	1967 mk
Käteisvuokrat		7 014 733	6 324 232
Tilitysvuokrat, ilman virastosiivousta		14 270 052	10 970 186
Tilitysvuokrat, virastosiivous		2 310 492	2 118 284
Muut tulot		41 245	44 974
	Yhteensä	23 636 522	19 457 676
M e n o t			
Kunnossapito, käyttö- ja yleismenot (ml. virastosiivous)		9 660 156	8 876 886
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot		10 264 601	8 243 150
	Yhteensä	19 924 757	17 120 036
Tulojen ja menojen erotus		+3 711 765	+2 337 639

Kauppahalli-, ulkomyynti- ja toritoiminta:

	T u l o t	
Vuokrat kauppahalleista, kioskeista ja toripaikoista:		
hallit	515 481	474 100
kioskit	161 935	169 454
toripaikat	232 655	221 489
Myyntipaikkojen vuokrat ja maksut erilaisista myyntiluvuista	909 491	839 262
Tilitysvuokrat	7 476	6 504
	Yhteensä	1 827 038
		1 710 809
M e n o t		
Kunnossapito-, käyttö- ja yleismenot	367 263	532 124
Kiinteän käyttöomaisuuden korot ja poistot	91 453	83 502
	Yhteensä	458 716
		615 625
Tulojen ja menojen erotus	+1 368 322	+1 095 184

Asuntotuotantotoimisto

Toimisto valmisteli ja esitteli asuntotuotantokomitean, sen teknillisen jaoston ja työmaatoimikuntien kokouksissa käsiteltävät asiat ja huolehti komitean ja sen jaoston ja toimikuntien kokouksissa tekemien päätösten täytäntöönpanosta sekä antoi lausuntoja kaupungin omaan asuntorakennus- tuotantoon liittyvistä kysymyksistä asuntotuotantokomitean sille myöntämien valtuuksien puitteissa sekä lisäksi hoiti kaupungin varoista eri yhtymille myönnettyjen asuntolainojen valvontaa kiinteistölautakunnan antamien ohjeiden mukaisesti.

Henkilökunta oli työsuopimussuhteessa. Palkat maksettiin kaupunginhallituksen asuntotuotantokomitean käyttöön myöntämistä rakennuskustannusmäärärahoista ja palkkakustannukset sisällytettiin asuntotuotantokomitean vahvistamia jakoperusteita noudattaen rakennusohjelmien hankintakustannuksiin. Toimiston henkilökunnan muodostivat toimistopäällikkö, rakennuspäällikkö, toimistosihtööri, toimistokamreeri, toimistosihtööri, 2 toimistorakennusmestaria, 2 kiinteistöyhtiöiden rakennusteknillisten töiden tarkastajaa, 6 työmaavalvojaa, kanslisti, 2 pikakirjoittajaa, 2 toimistoapulaista sekä toimistoharjoittelija.

Asuntotuotantokomitean toiminnasta laaditussa selostuksessa on lueteltu ne v:n 1968 aikana valmistuneet, keskeneräisiksi jääneet tai suunnitteluvaiheessa olleet rakennusohjelmat, joiden toimisto- ja työmaa-asioiden hoidosta asuntotuotantotoimisto komitean päätösten perusteella huolehti.

Kertomusvuoden aikana kaupunginhallitus teki kaupungin omaa asuntotuotantoa koskevat seuraavat tärkeimmät päätökset: Kaupunginhallitus hyväksyi 18.3. kertomusvuoden rakennusohjelmaan kuuluvien Kiinteistö-oy Gunillantie 6:n, Kiinteistö-oy Reiherintie 9:n, Kiinteistö-oy Kasperinkuja 15:n sekä Asunto-oy Rudolfintie 21:n rakennusohjelmien pääpiirustukset ja 20.5. Laajasalon

Lämpö Oy:n lämpökeskuksen ja myymälä- rakennuksen pääpiirustukset.

24.6. kaupunginhallitus päätti antaa asuntotohallitukselle edellisessä kohdassa mainittujen kiinteistöyhtiöiden ja asuntoyhtiön osalta sitoumuksen siitä, että kaupunki tulee oman lainoitusosuutensa lisäksi huolehtimaan siitä rakennusaikaisesta ja ensisijaisesta luotosta, jota yhtiöt eivät mahdollisesti tule saamaan raha- ja vakuutuslaitoksilta, samoin kuin toissijaisten asuntolainojen osalta kertomusvuoden loppuun.

Kaupunginhallitus päätti 28.10. myöntää kaupungin merkitsemien osakkeiden rahoitukseen määrärahoja yht. 2 108 400 mk sekä lainojen rahoitukseen yht. 13 891 600 mk. Kertomusvuoden aikana rakennusohjelmien hankintakustannusten rahoitusta varten nostettiin raha- ja vakuutuslaitoksilta lainoja yht 24 838 000 mk.

Kertomusvuoden aikana saapui asuntotuotantokomitealle ja -toimistolle kirjeitä 2 775. Kirjeitä lähetettiin ja lausuntoja annettiin yhteensä 460. Komitean pöytäkirjojen lukumäärä oli 27, sen teknillisen jaoston pöytäkirjoja 22 ja lisäksi puhtaaksikirjoitettiin ja monistettiin kaikki työmaakokousten-, vastaanottotarkastusten ja lopputarkastusten sekä vuositakuutöiden tarkastusten pöytäkirjat. Laskuja maksettiin rahatoimiston välityksellä yht. 2 010 kpl.

Yhteenveto kiinteistöviraston tuloista ja menoista

Varsinaisia menoja varten kiinteistölautakunnan käytettäväksi oli talousarvioon merkitty 31 784 228 mk. Lisäksi myönnettiin lisämäärärahoja tai ylitysoikeuksia 1 953 328 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 33 737 556 mk. Tilien mukaan käytettiin kaikkiaan 32 862 224 mk, joten säästö oli 875 332 mk.

Varsinaisia tuloja oli kertomusvuonna talousarvioon merkitty 44 150 953

2. Kiinteistövirasto

mk. Tilien mukaan nousivat tulot 45 779 883 mk:aan.

Pääomatuloja olivat tonttien ja maa-alueiden sekä entisen Ryttylän koulukodin kiinteistöjen myynnistä sekä maanhankintalain tarkoituksiin myydyistä alueista saadut tulot ja korvaukset katumaasta sekä kadun ja viemärin rakentamiskustannuksista.

Talousarvioon oli merkitty kiinteistölautakunnan osalta pääomatuloja kaikkiaan 564 060 mk, josta summasta 500 000 mk oli arvioitu saatavan maa-alueiden myynnistä. Tuloja kertyi kertomusvuonna 1 627 261 mk, josta summasta tonttien ja maa-alueiden

myynnistä 1 561 365 mk. Sekalaisissa pääomatuloissa oli merkitty 2 290 000 mk kertyväksi korvauksena katumaasta sekä kadun ja viemärin rakennuskustannuksista. Tuloja kertyi kertomusvuonna 3 697 037 mk.

Pääomamenot. Kaupunginvaltuuston käytettäväksi kiinteistöjen ostoja varten sekä kiinteistölautakunnan käytettäväksi pienhekköjen kiinteistöjen ostoja varten oli merkitty yhteensä 9 050 000 mk sekä muita pääomamenoja varten 528 200 mk. Tilien mukaan käytettiin kiinteistöjen ostoihin yhteensä 10 733 097 mk ja muihin pääomamenoihin 370 886 mk.